

Partner ?stismar? Skalas?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Partner ?stismar? Skalas?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28925>

Özet

Partner İstismar Skalası, romantik ilişkilerde yaşanan çeşitli partner şiddeti biçimlerini deşerlendirmek üzere uyarlanan bir psikolojik ölçme aracıdır. Ölçeğin psikometrik özellikleri, H. Deniz Özdemir tarafından 2020 yılında İstanbul Arel Üniversitesi'nde tamamlanan bir doktora tezi kapsamında belirlenmiştir. Toplam 30 maddeden oluşan bu ölçek, ciddi şiddet, duygusal şiddet, fiziksel şiddet ve taciz olmak üzere dört temel alt boyutta istismar ölçerek, ilişkilerdeki zararlı davranışları kapsamlı bir profilini sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Partner İstismar, Partner Şiddeti, Psikometrik özellikler, Uyarlama ölçek, Geçerlik, Güvenirlik, Duygusal Şiddet, Fiziksel Şiddet, Taciz.

Yazarlar

H.Deniz Özdemir

Amaç

Partner İstismar Skalası'nın temel amacı, romantik ilişkilerde yaşanan çeşitli partner şiddeti biçimlerini ölçmektir. Bu ölçek, özellikle **ciddi şiddet**, **duygusal şiddet**, **fiziksel şiddet** ve **taciz** gibi dört ana boyutta istismar deşerlendirerek, ilişkisel bağlamda zararlı davranışları kapsamlı bir profilini sunmayı hedefler. Ölçek, hem klinik hem de araştırma ortamlarında partner şiddetinin prevalansını ve doğasını anlamak için önemli bir araç olarak hizmet etmektedir.

Bu uyarlama çalışması, özgün İngilizce ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu sağlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Böylece, Türkiye'deki araştırmacılar ve uygulayıcıların psikometrik olarak sağlam bir araçla partner şiddetini incelemelerine olanak tanınmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi, bağlanma stilleri, öz-anlayış ve boyun eğici davranış gibi ilgili psikolojik yapılarla partner şiddeti arasındaki ilişkilerin daha derinlemesine anlaşılmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Yapı

Partner İstismar Skalası, partner istismar veya partner şiddeti olarak bilinen çok boyutlu bir psikolojik yapıyı ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu yapı, ilişkilerde meydana gelen çeşitli zararlı ve kontrol edici davranışları kapsar. Ölçek, bu karmaşık yapıyı dört ayrı alt boyuta ayrılarak daha detaylı bir deşerlendirme sunar.

Bu alt boyutlar şunlardır: **Ciddi İddet**, **Duygusal İddet**, **Fiziksel İddet** ve **Taciz**. Her bir alt boyut, partner İddetinin farklı tezahürlerini yansıtarak, ölçeğin genel puanı bir kişinin ilikide maruz kaldığı veya uyguladığı istismar düzeyini gösterir. Bu faktör yapısı, doğrulayıcı faktör analizi ile desteklenmiştir ve ölçeğin teorik temellerini güçlendirir.

Geçerlik

Partner İstismar Skalası'nın Türkçe uyarlaması için kapsamlı geçerlik çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar, ölçeğin neyi ölçmeyi amaçladığını ne kadar doğru ve anlamlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Kapsam Geçerliliği: Ölçeğin kapsam geçerliliğini değerlendirmek amacıyla, orijinal İngilizce ve Türkçe ölçek formları 5 farklı akademisyene sunulmuştur. Uzman görüşleri, Lawshe'nin kapsam geçerliliği oranları kullanılarak derecelendirilmiş ve maddelerin uygunluğu teyit edilmiştir.

Dilsel Edeğerlilik Çalışması: Ölçeğin dilsel edeğerliliğini belirlemek için korelasyon analizi yapılmıştır. İngilizce ve Türkçe formlar arasındaki korelasyon düzeyleri incelendiğinde, tüm maddeler için çok yüksek düzeyde iliki ($r = .678 - .999$) olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, yapılan t testi sonucunda toplam puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($z = -.738$; $p > 0.05$), bu da iki formun dilsel olarak edeğer olduğu göstermektedir.

Ölçüt Bağlı Geçerliliği: Ölçeğin ölçüt bağlı geçerliliği, iliki doyumu ve depresyon düzeyleri ile iliki incelenerek değerlendirilmiştir. Ölçek puanları ile iliki doyumu arasında $-.70$ 'lik güçlü ve negatif bir iliki, depresyon düzeyi puanları arasında ise $.58$ 'lik pozitif bir iliki bulunmuştur. Bu bulgular, ölçeğin ilgili diğer kriterlerle tutarlı bir şekilde ilikili olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlik

Partner İstismar Skalası'nın güvenirlik çalışmaları, ölçeğin zaman içinde ve içsel tutarlılık açısından ne kadar kararlı ve güvenilir ölçümler sağladığını ortaya koymaktadır. Yapılan analizler, ölçeğin tutarlı sonuçlar ürettiğini teyit etmiştir.

Test Tekrar Test Güvenirliği: Test tekrar test güvenirliliği çalışmasında, iki farklı uygulama arasında ölçek puanları arasında çok yüksek düzeyde bir korelasyon ($r = .945$; $p < 0.001$) olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca, toplam puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($z = -1.236$, $p > 0.05$), bu da ölçeğin zaman içindeki kararlılığını göstermektedir.

İç Tutarlılık Güvenirliliği: Ölçeğin iç tutarlılık güvenirliliğini belirlemek amacıyla Cronbach Alfa analizi yapılmıştır. Ölçeğin genel Cronbach Alfa değeri $.91$ olarak bulunmuştur. Bu yüksek değer, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü ifade etmektedir.

Faktör Analizi

Partner İstismar Skalası'nın yapı geçerliliği, doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile incelenmiştir. DFA sonuçları, ölçeğin teorik olarak öngörülen dört faktörlü yapısını, toplanan verilerle ne kadar uyumlu olduğunu değerlendirme için kullanılmıştır.

Analiz sonucunda elde edilen uyum iyiliği değerleri, modelin verilere iyi uyum sağladığını göstermektedir: $\chi^2=1195.14$, $df=397$, $p<0.001$. Diğer önemli uyum indeksleri ise şunlardır: RMSEA=.080, NFI=.91, NNFI = .93, CFI=.94, IFI = .94, GFI=.80, RMR=.05, SRMR = .07. Bu değerler, modelin kabul edilebilir veya iyi uyum gösterdiğini ve ölçeğin dört boyutlu yapısını ampirik verilerle desteklediğini ortaya koymaktadır.

Araç

Test Tipi: Uyarılama

Format: Partner İstismar Skalası, toplam 30 maddeden oluşmaktadır ve dört alt boyuta ayrılmıştır: Ciddi İddet (8 madde), Duygusal İddet (11 madde), Fiziksel İddet (7 madde) ve Taciz (4 madde). Maddeler, 0 = hiç bir zaman, 1 = 1 kere, 2 = bir çok kere, 3 = ayda bir kere, 4 = haftada bir kere, 5 = hergün şeklinde 6 noktalı bir Likert skalası üzerinden derecelendirilmektedir.

Mevcut Diller: Türkçe, İngilizce (orijinal form)

Popülasyon Grubu: Romantik ilişkilerde bulunan yetişkinler (özellikle doktora tezi bağlamında bağlanma stilleri ve partner iiddeti ilişkisi incelenen örneklem).

Yaş Grubu: Yetişkinler (belirtilmemiştir, ancak doktora tezinin genel örnekleminde çarşılabilir)

Popülasyon Detayları: Bilgi sağlanmamıştır (orijinal tezde detaylar bulunabilir).

Test Metodolojisi: Kendi kendine raporlama ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Partner İstismar, Partner İddeti, Psikometrik değerlendirme, Ölçek uyarılması, Ciddi İddet, Duygusal İddet, Fiziksel İddet, Taciz, ilişkili araştırmalar.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Sağlanmamıştır

Kurum E-posta Adresleri: deniz.dozdemir@gmail.com

Yazın Adresi: Sağlanmamıdır

İzinler, Ücretler ve Test Yılı

İzinler ve Ücretler: Ölçeğin kullanımına ilişkin spesifik izinler ve ücretler hakkında bilgi sağlanmamıdır. Kullanım için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: 2020

Kaynaklar

Özdemir, H.D. (2020). *Bağlanma stilleri ile partner itideti arasındaki ilişkide öz-anlayın ve boyun eğici davranın aracılık rolü*, Doktora tezi. İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul.

Partner İstismar Skalası Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ciddi İddet 8 Madde (2,4,7,15,18,22,25,26),
Duygusal İddet 11 Madde (1,5,8,9,12,19,20,21,24,28,29),
Fiziksel İddet 7 Madde (6,10,14,17,23,27,30) Ve
Taciz 4 Madde (3,11,13,16) 30 Maddeden Oluşmaktadır.